

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 163/2011-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. apríla 2011 predbežne prerokoval sťažnosť I. M., K., zastúpenej advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Sžf 9/2009 z 27. októbra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. M. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. januára 2011 faxom a následne 26. januára 2011 osobne doručená sťažnosť I. M. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Sžf/9/2009 z 27. októbra 2009 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).

Najvyšší súd napadnutým rozhodnutím potvrdil uznesenie Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 Sp/20/2008-46 z 3. septembra 2009, ktorým bola v Slovenskej republike uznaná vykonateľnosť rozhodnutia Colného úradu V. č. 100/50302/2003-1 z 23. októbra 2003 (ďalej len „rozhodnutie colného úradu“) ukladajúceho sťažovateľke povinnosť zaplatiť pohľadávku v sume 13 968,43 €. Ďalej bola uznaná vykonateľnosť výkazu nedoplatkov Colného úradu V. č. 100000/51218/3/2008 z 29. júla 2008 (ďalej len „výkaz nedoplatkov“) vyhotoveného na základe rozhodnutia colného úradu.

Sťažovateľka svoju sťažnosť zdôvodnila takto:

«Sťažovateľka je toho názoru, že v konaní pred súdmi oboch stupňov neboli splnené podmienky na vydanie rozhodnutí prvostupňového ani odvolacieho súdu...

Ako vyplýva z ustanovenia § 250w O. s. p. výkon cudzieho správneho rozhodnutia možno nariadiť len vtedy „ak krajský súd na návrh osoby, o ktorej právo v cudzom správnom rozhodnutí ide, rozhodol, že cudzie správne rozhodnutie je vykonateľné“. Napriek tomu, že neboli splnené dve podmienky... prvostupňový súd vydal rozhodnutie o vykonateľnosti cudzích správnych rozhodnutí, a odvolací súd nerešpektujúc ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, a to predovšetkým § 221 ods. 1 písm. b) a písm. e).

Ako vyplýva z časti I. tejto sťažnosti konanie pred Krajským súdom v Košiciach začalo na základe podania Colného riaditeľstva Slovenskej republiky, nazvaného Žiadosť o posúdenie cudzieho správneho rozhodnutia.

Je zrejmé, že aj pre toto konanie platí ustanovenie § 41 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého každý úkon posudzuje súd podľa obsahu, aj keď je úkon nesprávne označený, ale v predmetnej veci ani na základe tohto výkladového pravidla nebolo možné dospieť k záveru, že by Colné riaditeľstvo Slovenskej republiky podalo návrh podľa ustanovenia § 250w ods. 1... Z obsahu listiny označenej ako Žiadosť o posúdenie cudzieho správneho rozhodnutia nemožno vyvodiť, že by sa Colné riaditeľstvo Slovenskej republiky domáhalo práve takéhoto rozhodnutia...

Z ustanovenia § 42 ods. 3 O. s. p. vyplýva, ako obligatórna náležitosť podania, že z podania musí byť zrejmé, ktorej veci sa týka a čo sleduje. V predmetnej veci súd postupom podľa ustanovenia § 43 ods. 1 O. s. p. nevyzval účastníka na odstránenie vád podania a rozhodol o tom, že.... cudzie správne rozhodnutie je vykonateľné. Túto vadu konania napriek tomu, že nebola odvolaním napádaná, bol povinný so zreteľom na už citované ustanovenie § 221 O. s. p. napraviť odvolací súd.

Ďalšou vadou konania, ktorá znamenala porušenie sťažovateľkiných práv.... je skutočnosť, že účastník konania... a to Colné riaditeľstvo Slovenskej republiky, nebol oprávnený takýto návrh súdu predložiť. ... Z ustanovenia § 250w vyplýva, že krajský súd môže rozhodnúť, že cudzie správne rozhodnutie je vykonateľné len na návrh osoby, o ktorej právo v cudzom správnom rozhodnutí ide...

Sťažovateľka súhlasí s tým, že doplnenie alebo nahradenie písomností iného zmluvného štátu má zabezpečiť príslušný orgán Slovenskej republiky. Rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach o tom, že vo výroku jeho rozhodnutia vymenované písomnosti R. sú vykonateľné, nie je ani doplnením týchto písomností, ani ich nahradením. V prípade, že tieto rozhodnutia budú vymáhané v Slovenskej republike budú exekučnými titulmi tieto rozhodnutia orgánov R. a nie rozhodnutie krajského súdu v spojení s rozhodnutím odvolacieho súdu. Rovnako nie je rozhodnutie súdov doplnením týchto rozhodnutí, pretože nijakým spôsobom nemení, nedopĺňa, ani nemodifikuje ich obsah.

Podľa smernice Rady 2008/55/ES jej článku 8 ods. 2 dokument umožňujúci vymáhanie pohľadávky sa môže podľa potreby a v súlade s ustanoveniami platnými v členskom štáte v ktorom sa dožiadaný orgán nachádza akceptovať, uznať, doplniť, alebo nahradiť dokumentom oprávňujúcim vymáhanie na území tohto členského štátu...

V čase, keď bolo na súd doručené podanie Colného riaditeľstva Slovenskej republiky, neexistovalo v právnom poriadku Slovenskej republiky ustanovenie, ktoré by umožňovalo Colnému riaditeľstvu podať návrh na uznanie vykonateľnosti predmetných rozhodnutí orgánov R.. Je teda zrejmé, že navrhovateľom vo veci uznania rozhodnutí... colných orgánov nemohlo byť Colné riaditeľstvo Slovenskej republiky, a to ani pri hypotetickom predpoklade, že by takýto návrh splňajúci náležitosti podľa už citovaných ustanovení O. s. p. podalo...

Colné riaditeľstvo Slovenskej republiky vo svojom podaní zo dňa 10.9.2008 síce uvádza, že Ministerstvo financií Slovenskej republiky delegovalo naňho svoju právomoc v oblasti vzájomnej pomoci pri vymáhaní niektorých finančných pohľadávok, ale obsahom súdneho spisu nebol žiadny akt, ktorým by Ministerstvo financií na colné riaditeľstvo delegovalo svoju právomoc na Colné riaditeľstvo Slovenskej republiky. Nebolo teda preukázané nijakým spôsobom v tomto konaní, že Colné riaditeľstvo SR je príslušným orgánom Slovenskej republiky povereným poskytovaním pomoci pri vymáhaných pohľadávkach na daniach a clách spravovaných colnými orgánmi v zmysle zákona č. 446/2002 Z. z.“

Sťažovateľka tiež namietala, že rozhodnutie colného úradu nie je ani v R. vykonateľné a v tejto súvislosti poukázala na výzvu krajského súdu z 28. januára 2009, podľa ktorej „*Colné riaditeľstvo Slovenskej republiky nepredložilo dôkazy v zmysle toho, či toto rozhodnutie (výkaz nedoplatkov Colného úradu V. zo dňa 29.7.2008) je vykonateľné alebo nie*“. Nadväzujúc na uvedené tvrdenie sťažovateľka opísala obsah odpovede Ministerstva financií R. z 8. apríla 2009, z ktorej vyplýva, že výkaz nedoplatkov je exekučným titulom pre exekučné konanie, že po uplynutí 10-dňovej lehoty na zaplatenie sa rozhodnutie o poplatkoch stáva vykonateľným, pokiaľ nie je podaný návrh na odloženie vymáhania, a ďalej, že colný úrad zašle každej povinnej osobe automaticky pri zapísaní dlžných poplatkov denný výpis a pred vymáhaním dlhu sa povinnému doručuje platobná výzva, ktorá bola realizovaná platobným príkazom Colného úradu V. z 1. apríla 2008. Sťažovateľka k uvedenému doplnila: „*Z uvedeného listu však nie je zrejmé, či výkaz nedoplatkov, ktorý je exekučným titulom, je vykonateľný v R. V spomínanom liste Spolkového ministerstva financií z 9. apríla 2009 totiž vyplýva, že dlžné poplatky je potrebné urgovať, a že Colný úrad V. zasiela každej povinnej osobe automaticky pri zapísaní dlžných poplatkov denný výpis, neuvádza sa v ňom však nič, čo by sa vzťahovalo k tomu, či takáto urgencia bola vo vzťahu k sťažovateľke vykonaná, ani o tom, že by konkrétne sťažovateľke bolo zaslané oznámenie o pripísaní na ťarchu...*

Súdy oboch stupňov sa uspokojili s citovaným vysvetlením... orgánov a bez toho, aby sa oboznámili so skutkovým a právnym stavom majúci vplyv na vykonateľnosť predmetných rozhodnutí rozhodli o ich vykonateľnosti, navyše ani... colné orgány, ani colné riaditeľstvo

v konaní netvrdili, že by výkaz nedoplatkov bol odporkyni (sťažovateľke) doručený, a že by sa odporkyňa proti nemu odvolala, a že by o tomto jej opravnom prostriedku proti výkazu nedoplatku bolo rozhodnuté. Z obsahu odôvodnenia rozhodnutia najvyššieho súdu nevyplýva, že by tento skúmal vykonateľnosť predmetných rozhodnutí so zreteľom na právnu úpravu platnú v R., navyše, ako už bolo uvedené uvádza vo svojom odôvodnení skutkové tvrdenia, ktoré nielenže nevychádzajú zo žiadnych v konaní predložených dôkazov, ale ani ich žiadny z účastníkov netvrdil.“

Sťažovateľka poukázala aj na skutočnosť, že jej bola postupom... orgánov odňatá možnosť zúčastniť sa na konaní. „Odvolací súd túto námietku sťažovateľky neakceptoval poukazujúc na obsah zápisnice zo dňa 10. 3. 2001, pričom za podstatnú okolnosť považoval skutočnosť, že sťažovateľka bola vypočutá v prítomnosti tlmočnice... Sťažovateľka po výsluchu na hraničnom prechode... nemala možnosť vypovedať v prítomnosti tlmočníka. Táto skutočnosť nesporne vyplýva zo zápisnice o výpovedi obvinenej z toho istého dňa, z ktorej vyplýva, že pre jazykové rozdielnosti nemohlo byť vykonané ďalšie vypočutie.

Je teda nesporné, že pri uvedenej ďalšej výpovedi sťažovateľke nebola zabezpečená prítomnosť tlmočníka, zároveň so zreteľom na delikt z ktorého bola sťažovateľka obvinená je nepochybné, že už v uvedenom čase mala postavenie obvinenej z trestného činu a vzťahovali sa na ňu práva zakotvené v čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd... Skutočnosť, že uvedené konanie bolo trestným konaním podľa charakteristik, ktoré vo svojej judikatúre konštituoval Európsky súd pre ľudské práva, vyplýva nielen zo zápisnice zo dňa 10. 3. 2001, ale aj zo skutočností, že sťažovateľka bola 13 dní zadržaná. Za týchto skutkových okolností je potom tvrdenie obsiahnuté v odôvodnení odvolacieho súdu o tom, že sťažovateľke bola daná možnosť zúčastniť sa na konaní, a že jej nebola takáto možnosť odňatá v rozpore nielen listín v konaní predložených, ale takáto aplikácia a interpretácia práva je nezlučiteľná s ľudskými právami zakotvenými v článku 6 ods. 1, ods. 3 Dohovoru. V tejto súvislosti je nevýznamné, že sťažovateľke bolo doručené rozhodnutie zo dňa 23. 10. 2003, proti ktorému sa mala možnosť odvolať. Toto rozhodnutie a následné rozhodnutie o odvolaní sťažovateľky totiž vychádzalo zo skutkových okolností, ktoré sťažovateľka uviedla vo svojich výpovediach počas svojho zadržania.“

Podľa názoru sťažovateľky najvyšší súd ako súd odvolací aplikoval ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) spôsobom nezlučiteľným s čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 a 3 dohovoru, a tým jej odmietol poskytnúť ochranu, ktorú jej so zreteľom na zmysel týchto ustanovení poskytnúť mal.

Sťažovateľka navrhla, aby po prijatí sťažnosti ústavný súd vydal vo veci toto rozhodnutie:

„Právo sťažovateľky, I. M. domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na súde zakotvené v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a na spravodlivé súdne konanie zakotvené v článku 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Sžf 9/2009 zo dňa 27. 10. 2010 a postupom, ktorý mu predchádzal, porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky pokračovať v porušovaní namietaného práva sťažovateľky.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Sžf 9/2009 zo dňa 27. 10. 2010 a vracia vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľke všetky trovy tohto konania.“

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly

zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd poznamenáva, že prípadné porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho porovnateľného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je potrebné posudzovať spoločne a niet medzi nimi zásadných odlišností.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02) do obsahu základného práva na súdnu ochranu, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá má základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

Ústavný súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (m. m. I. ÚS 241/07). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú. Článok 6 ods. 1 dohovoru však nemožno chápať tak, že vyžaduje podrobnú odpoveď na každý argument, pričom odvolací súd sa pri zamietnutí odvolania môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu (García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999).

Podstatou sťažovateľkiných námietok je nesúhlas s právnymi závermi všeobecných súdov, ktoré považovali predpoklady uznania vykonateľnosti rozhodnutia colného úradu aj výkazu nedoplatkov v Slovenskej republike za splnené. Kľúčové námietky sťažovateľky spočívajú predovšetkým v tom, že všeobecné súdy rozhodovali vo veci, aj keď nebol podaný riadny návrh na začatie konania, pričom tento nebol súčasne ani podaný oprávnenou osobou (t. j. osobou, o ktorej právo v cudzom správnom rozhodnutí ide), a tiež v tom, že v konaní nebolo preukázané splnenie podmienok podľa § 250x písm. a) a c) OSP, t. j. že rozhodnutie colného úradu a výkaz nedoplatkov sú vykonateľné v štáte, v ktorom boli vydané, a že sťažovateľke bola postupom Colného úradu V. odňatá možnosť riadne sa zúčastniť na ním vedenom konaní.

Podľa § 250w ods. 1 OSP ak medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná, obsahuje záväzok vykonávať rozhodnutia cudzích správnych orgánov a rozhodnutia cudzích súdov vo veciach, o ktorých rozhodujú správne orgány (ďalej len „cudzíe správne rozhodnutie“), možno nariadiť výkon cudzieho správneho rozhodnutia, len ak krajský súd na návrh osoby, o ktorej právo v cudzom správnom rozhodnutí ide, rozhodol, že cudzie správne rozhodnutie je vykonateľné.

Podľa § 250x OSP súd rozhodne, že cudzie správne rozhodnutie je vykonateľné v Slovenskej republike, ak

a) je vykonateľné v štáte, v ktorom bolo vydané,

b) rozhodovanie vo veci nepatrilo do právomoci správnych orgánov Slovenskej republiky,

c) osobe, o ktorej povinnosť v cudzom správnom rozhodnutí ide, nebola postupom cudzieho orgánu odňatá možnosť riadne sa zúčastniť na konaní, najmä ak bola riadne oboznámená o začatí konania a predvolaná na vypočutie,

d) sa v ňom ukladá plnenie, ktoré je podľa právneho poriadku Slovenskej republiky prípustné alebo vykonateľné, alebo nie je inak v rozpore s verejným poriadkom.

Podľa § 6a ods. 2 zákona č. 446/2002 Z. z. o vzájomnej pomoci pri vymáhaní niektorých finančných pohľadávok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vzájomnej pomoci pri vymáhaní finančných pohľadávok“) na účely vymáhania pohľadávky sa písomnosti vydané podľa právneho poriadku zmluvného štátu považujú za písomnosti vydané podľa právneho poriadku Slovenskej republiky, ak ďalej nie je ustanovené inak.

Podľa § 6a ods. 3 zákona o vzájomnej pomoci pri vymáhaní finančných pohľadávok ak treba písomnosti podľa odseku 2 podľa právneho poriadku Slovenskej republiky doplniť alebo nahradiť inými písomnosťami, doplnenie alebo nahradenie týchto písomností zabezpečí príslušný orgán Slovenskej republiky v lehote do troch mesiacov odo dňa prijatia žiadosti o vymáhanie pohľadávky. Túto lehotu môže príslušný orgán Slovenskej republiky predĺžiť; o dôvodoch predĺženia je príslušný orgán Slovenskej republiky povinný informovať písomne príslušný úrad zmluvného štátu najneskôr do siedmich dní odo dňa uplynutia tejto lehoty.

Najvyšší súd v odôvodnení uznesenia sp. zn. 6 Sžf/9/2009 z 27. októbra 2010 po uvedení dôvodov uznesenia krajského súdu č. k. 2 Sp/20/2008-46 z 3. septembra 2009, obsahu odvolania sťažovateľky a vyjadrenia Colného riaditeľstva Slovenskej republiky (ďalej len „Colné riaditeľstvo SR“) k nemu uviedol:

„Odvolací súd mal z obsahu spisového materiálu preukázané, že Colné riaditeľstvo Slovenskej republiky ako príslušný orgán Slovenskej republiky na zabezpečenie vymáhania pohľadávky príslušného úradu zmluvného štátu na základe žiadosti Ministerstva financií R. zo dňa 4. septembra 2008 č. GZ.SZK-010104/0427-ZV/2008 o vymáhanie pohľadávky,

podanej za účinnosti zákona č. 446/2002 Z. z. o vzájomnej pomoci pri vymáhaní niektorých finančných pohľadávok v znení neskorších predpisov, doručil Krajskému súdu v Košiciach návrh na začatie konania o uznanie vykonateľnosti cudzieho správneho rozhodnutia, a to výkazu nedoplatku Colného úradu V. č. 100000/51218/3/2008 zo dňa 29. júla vydaného v nadväznosti na rozhodnutie Colného úradu V. č. 100/50302/2003-1 zo dňa 23. októbra 2003, podľa ktorého je odporkyňa povinná zaplatiť pohľadávku v sume 13.197,86 eura (401.082,97 Sk), pozostávajúcu zdané z tabaku v sume 6.017,17 eura, z dovoznej dane z pridanej hodnoty v sume 2.731,92 eura, zvýšenia poplatkov v sume 1.868,37 eura a úrokov z omeškania v sume 2.580,40 eura. Rovnako mal odvolací súd podložené, že rozhodnutie o vzniku colného dlhu ako aj výkaz nedoplatkov boli odporkyni riadne doručené, odporkyňa v oboch prípadoch využila svoje právo a proti uvedeným rozhodnutiam podala opravné prostriedky, o ktorých bolo legitímne rozhodnuté....

Ustanovenie § 250x OSP vyžaduje pre uznanie vykonateľnosti cudzieho správneho rozhodnutia kumulatívne splnenie podmienok v ňom taxatívne definovaných, pričom tieto sú druhovo totožné s predpokladmi, ktoré vo všeobecnosti vymedzuje medzinárodné právo súkromné a procesné pri uznávaní a vykonávaní cudzích správnych rozhodnutí súdov a rozhodcovských orgánov.

Brojac proti uzneseniu prvostupňového súdu, ktorým tento uznal vykonateľnosť vyššie uvedených cudzích správnych rozhodnutí, odporkyňa v odvolaní uviedla, že na uznanie ich vykonateľnosti neboli splnené predpoklady ustanovené v § 250x písm. a), c) OSP.

Odvolací súd, posúdiac relevantnosť námietky, ktorou odporkyňa poukazovala na absenciu splnenia podmienky ustanovenej v § 250x písm. a) OSP, keďže podľa jej názoru predmetné rozhodnutia nie sú vykonateľné v R., dôvodiac splnením záväzku spoludlžníkom R. S., ktorý ju o tejto skutočnosti telefonicky informoval koncom roka 2001, resp. začiatkom roka 2002, konštatuje, že táto skutočnosť nebola odporkyňou v konaní pred cudzím správnym orgánom, a rovnako tiež pred prvostupňovým súdom preukázaná. Odvolací súd zo žiadosti Ministerstva financií R. o vymáhanie pohľadávky zo dňa 4. septembra 2008 zistil, že záväzok odporkyne bol v sume 3.350,97 eura znížený, a to z dôvodu jeho čiastočnej úhrady spoludlžníkom. Preto po zrevidovaní tejto skutočnosti, nemohol odvolací súd inak, ako označiť túto námietku znakom irelevantnosti.

Rovnako námietku, demonštrujúcu skutočnosť, že postupom Colného úradu V. bola odporkyni odňatá možnosť riadne sa zúčastniť na konaní, vyhodnotil odvolací súd za právne bezvýznamnú, dôvodiac tým, že nevzhliadol zo strany cudzích správnych orgánom žiadne procesné pochybenia, majúce za následok porušenie práv odporkyne, keď táto bola ku skutku, kladúcemu jej za vinu, vypočutá za prítomnosti tlmočnice, k tomuto sa bez nátlaku priznala, taktiež po vydaní jednotlivých rozhodnutí, využijúc svoje procesné právo, podala odvolania, o ktorých bolo náležité príslušnými orgánmi rozhodnuté, pričom všetky rozhodnutia, týkajúce sa jej osoby, jej boli do vlastných rúk aj riadne doručené.

Z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky považoval námietky odporkyne uvedené v odvolaní proti uzneseniu krajského súdu za nedôvodné, a preto napadnuté uznesenie krajského súdu podľa § 219 OSP v spojení s § 246c ods. 1 vety prvej OSP ako vecne správne potvrdil. “

Vo vzťahu k námietke sťažovateľky, že vo veci bolo vedené konanie o uznanie cudzieho správneho rozhodnutia bez toho, aby bol Colným riaditeľstvom SR podaný riadny návrh v súlade s § 42 ods. 3 OSP, a teda najvyšší súd neprihliadol na vadu konania uvedenú v § 221 ods. 1 písm. e) OSP, ústavný súd v zhode so svojou doterajšou judikatúrou (m. m. IV. ÚS 1/02) uvádza, že všeobecný súd musí vykladať a používať ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (v danom prípade § 42 ods. 1, resp. § 43 OSP) v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Interpretáciou a používaním tohto ustanovenia nemožno obmedziť základné právo na súdnu ochranu bez zákonného podkladu. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že všeobecné súdy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 OSP). Občianske súdne konanie sa musí v každom jednotlivom prípade stať zárukou zákonnosti a slúžiť na jej upevňovanie a rozvíjanie (§ 3 OSP). Prílišný formalizmus pri posudzovaní úkonov účastníkov občianskeho súdneho konania by však nebol v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu.

Colné riaditeľstvo SR vo svojom podaní z 10. septembra 2008 síce neuviedlo petit návrhu v tom zmysle, aby ho mohol všeobecný súd ako celok prevziať do výroku svojho rozhodnutia, avšak z jeho obsahu nepochybne vyplýva, proti ktorým cudzím správnym

rozhodnutiam (t. j. rozhodnutiu colného úradu a výkazu nedoplatkov) žiada vykonať uznávacie konania podľa šiestej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Ústavný súd preto nezdiera názor sťažovateľky, že všeobecné súdy týmto postupom porušili jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy, resp. jemu obdobné právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ak tieto nevyhodnotili žiadosť podanú Colným riaditeľstvom SR formalisticky, ale vychádzali z jej skutočného obsahu, z ktorého jednoznačne vyplynulo, čo ním navrhovateľ vo veci sleduje.

Ďalšia námietka sťažovateľky spočívala v tom, že návrh na začatie konania nebol podaný osobou, o ktorej právo v cudzom správnom rozhodnutí ide, že v danom prípade nie je možné aplikovať § 6a ods. 3 zákona o vzájomnej pomoci pri vymáhaní finančných pohľadávok, a tiež, že Colné riaditeľstvo SR nepreukázalo právny akt, ktorým by Ministerstvo financií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo financií“) poverilo Colné riaditeľstvo SR konať vo veci. K týmto dôvodom však ústavný súd poznamenáva, že ich v odvolacom konaní sťažovateľka nenamietala, a preto sa k nim najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia priamo nevyjadril.

Ústavný súd zistil, že najvyšší súd aj v iných obdobných právnych veciach vykladal § 6a ods. 3 zákona o vzájomnej pomoci pri vymáhaní finančných pohľadávok tak, že v prípade podania návrhu podľa § 250w ods. 1 OSP ide o doplnenie písomností o súdne rozhodnutie o uznanie vykonateľnosti cudzieho správneho rozhodnutia ako exekučného titulu (napr. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžf 82/2008 z 30. septembra 2009). V označenom uznesení najvyššieho súdu uviedol, že oprávnenou osobou na podanie návrhu na uznanie cudzieho správneho rozhodnutia, obsahom ktorého je vymáhanie niektorých finančných pohľadávok, je Colné riaditeľstvo SR, ktoré takýto úkon zabezpečuje ako súčasť vymáhania pohľadávky vo vlastnom mene, pričom na základe fikcie ustanovenej v § 6a ods. 2 zákona o vzájomnej pomoci pri vymáhaní finančných pohľadávok sa hľadá na Colné riaditeľstvo SR ako na osobu, o ktorej právo ide, t. j. ako keby právo vykonávalo samo vyrubením povinnosti vlastným rozhodnutím.

V nadväznosti na uvedené je potrebné poznamenať, že výklad zákonov prislúcha predovšetkým všeobecným súdom a ústavný súd nemôže pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (m. m. I. ÚS 241/07, I. ÚS 268/09). Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu len svojvoľný výklad zákonov a nerešpektovanie procesných pravidiel a procesných záruk spravodlivého procesu môže mať za následok aj porušenie základného práva a slobody sťažovateľa (III. ÚS 85/09). O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 190/08).

Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že najvyšší súd aj v prípade sťažovateľky vychádzal z ním ustáleného právneho názoru, podľa ktorého je Colné riaditeľstvo SR orgánom oprávneným podať návrh na uznanie vykonateľnosti rozhodnutia colného úradu a výkazu nedoplatkov. Podľa názoru ústavného súdu nie je dôvodné uvedený výklad § 6a ods. 3 zákona o vzájomnej pomoci pri vymáhaní finančných pohľadávok v spojení s § 250w OSP považovať za svojvoľný. Ani skutočnosť, že súčasťou spisu v sťažovateľkinej veci nie je dôkaz o poverení Colného riaditeľstva SR ministerstvom financií na úkony v oblasti vzájomnej pomoci, nemusí bez ďalšieho signalizovať porušenie sťažovateľkou označených základných práv na súdnu ochranu, keďže skutočnosti známe všeobecnému súdu z jeho činnosti nie je podľa § 121 OSP potrebné dokazovať. Z už citovaného uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžf 82/2008 z 30. septembra 2009 totiž vyplýva, že takéto poverenie Colného riaditeľstva SR ministerstvom financií bolo najvyššiemu súdu známe z jeho predchádzajúcej činnosti, a preto možno predpokladať, že túto skutočnosť považoval najvyšší súd za nespornú.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľky, že najvyšší súd rozhodol o uznaní vykonateľnosti rozhodnutia colného úradu a výkazu nedoplatkov bez toho, aby skúmal, či sú skutočne vykonateľné, ústavný súd poukazuje na vyjadrenie Ministerstva financií R. z 8. apríla 2009 zabezpečeného v konaní Colným riaditeľstvom SR, z ktorého vyplýva, že rozhodnutie je vykonateľné po uplynutí 10-dňovej lehoty na zaplatenie, pokiaľ nie je

podaný návrh na odloženie vymáhania, a tiež, že takýto návrh sťažovateľkou podaný nebol. Pritom ani sama sťažovateľka netvrdila, že podala po doručení rozhodnutia colného úradu návrh na odloženie jeho vykonateľnosti, a ako konštatuje najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí, sťažovateľka tiež nepreukázala, že by jej spoludlžník R. S. uhradil celú vymáhanú pohľadávku. Najvyšší súd mal zo žiadosti Ministerstva financií R. za preukázané, „že záväzok odporkyne bol v sume 3.350,97 eura znížený, a to z dôvodu jeho čiastočnej úhrady spoludlžníkom“. Aj keď sťažovateľka namietala, že vo vyjadrení Ministerstva financií R. z 8. apríla 2009 sa vo vzťahu k nej neuvádza, či aj v jej prípade bola skutočne doručovaná urgencia na zaplatenie vymáhanej pohľadávky, resp. oznámenie o pripísaní na ťarchu, ústavný súd považuje za potrebné pripomenúť, že podľa uvedeného stanoviska Ministerstva financií R. zasielanie takýchto urgencií sa týka už vykonateľných dlžných poplatkov. Inými slovami, skutočnosť, že v konaní nebolo preukázané zasielanie takýchto výziev, nemôže ovplyvniť už skôr nadobudnutú vykonateľnosť cudzieho správneho rozhodnutia.

V tejto súvislosti sa ústavnému súdu javí, že najvyšší súd sa dopustil skutkového pochybenia, keď považoval za preukázané doručenie výkazu nedoplatkov vystaveného Colným úradom V. sťažovateľke, hoci uvedená skutočnosť nevyplýva ani zo stanoviska Ministerstva financií R. z 8. apríla 2009, ani z ostatných pripojených listinných dôkazov, avšak toto pochybenie najvyššieho súdu neodôvodňuje záver o tom, že by uvedený výkaz nedoplatkov nebol v R. vykonateľný. O jeho vykonateľnosti predovšetkým svedčí poznámka uvedená v pripojenom výkaze nedoplatkov – „tento nedoplatok je vymáhateľný“, ďalej skutočnosť, že výkaz nedoplatkov bol zostavený na podklade rozhodnutia colného úradu z pohľadávok v ňom špecifikovaných, a napokon o tejto skutočnosti svedčí aj obsah ustanovenia § 229 spolkového daňového poriadku citovaný v uvedenom stanovisku Ministerstva financií R.. Z týchto dôvodov námietky sťažovateľky nie sú spôsobilé vyvolať zmenu právnych záverov najvyššieho súdu o vykonateľnosti výkazu nedoplatkov z 29. júla 2008, a preto ústavný súd považuje právne závery najvyššieho súdu za ústavne udržateľné.

Napokon sťažovateľka namietala, že postupom Colného úradu V. jej bola odňatá možnosť riadne sa zúčastniť na jeho konaní. Okolnosti, za akých bolo realizované konanie

vedené Colným úradom V., sťažovateľka namietala aj v podanom odvolaní proti rozhodnutiu krajského súdu č. k. 2 Sp/20/2008-46 z 3. septembra 2009, pričom sa k nim vyjadril aj najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí tak, že „*nevzhladol zo strany cudzích správnych orgánom žiadne procesné pochybenia, majúce za následok porušenie práv odporkyne, keď táto bola ku skutku, kladúcemu jej za vinu, vypočutá za prítomnosti tlmočnice, k tomuto sa bez nátlaku priznala, taktiež po vydaní jednotlivých rozhodnutí, využijúc svoje procesné právo, podala odvolania, o ktorých bolo náležité príslušnými orgánmi rozhodnuté, pričom všetky rozhodnutia, týkajúce sa jej osoby, jej boli do vlastných rúk aj riadne doručené.*“ Ústavný súd považuje dôvody uvedené najvyšším súdom vo vzťahu k tomuto predpokladu pre uznanie vykonateľnosti cudzieho správneho rozhodnutia [§ 250x písm. c) OSP] za primerané, dostatočne odôvodnené a nevykazujúce znaky arbitrárnosti. Uvedené platí aj vtedy, keď sa vnútorná intencionalita právnych úvah sťažovateľky uberala iným smerom ako právny názor konajúcich súdov. Najvyšší súd rozhodol spôsobom, s ktorým sťažovateľka síce nesúhlasí, avšak urobil tak na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený a ani povinný nahrádzať. Obdobne ústavný súd k tomu poznamenáva, že ak sa konanie pred všeobecným súdom neskončí podľa želania účastníka konania, táto okolnosť sama osebe nie je právnym základom pre namietnutie porušenia základného práva (napr. II. ÚS 54/02).

K argumentom sťažovateľky ústavný súd navyše poznamenáva, že účelom posudzovania splnenia podmienky podľa § 250x písm. c) OSP, t. j. že cudzím správnym rozhodnutím nebola postupom správneho orgánu odňatá možnosť riadne sa zúčastniť na konaní, nie je preskúmanie celého konania cudzích správnych orgánov vrátane zisťovania jednotlivých procesných pochybení, keďže všeobecné súdy v Slovenskej republike nie sú opravnými inštanciami cudzích správnych orgánov. Zmyslom zakotvenia tejto podmienky na uznanie vykonateľnosti cudzích správnych rozhodnutí je predovšetkým posúdenie, či konanie pred cudzím správnym orgánom zodpovedalo základným predpokladom spravodlivého konania, t. j. najmä či osoba, proti ktorej sa takéto konanie viedlo, mala možnosť vo veci sa vyjadriť, mohla podať námietky na obranu svojich práv a na tieto jej námietky bolo aj relevantným spôsobom odpovedané (resp. o nich rozhodnuté) príslušnými správnymi orgánmi. Z okolností prípadu je zrejماً aj skutočnosť, že sťažovateľka sa proti

predbežnému rozhodnutiu o jej odvolaní z 30. apríla 2007 neodvolala, hoci bola na to oprávnená, čo skôr signalizuje neskoršie súhlasné stanovisko sťažovateľky s rozhodnutím colného úradu v jej právnej veci.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že postupom a rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 6 Sžf/9/2009 z 27. októbra 2010 nemohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľkou označeného článku ústavy ani dohovoru, a preto jej sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v danej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. apríla 2011